

Dom Spotkań z Historią

samorządowa instytucja kultury

Sprawozdanie merytoryczne z działalności Domu Spotkań z Historią za okres: 1 marca – 31 grudnia 2006

Dom Spotkań z Historią (DSH) zainaugurował swoją działalność jako miejska instytucja kultury 1 marca 2006. W minionym roku stworzyliśmy zespół, zbudowaliśmy zaplecze organizacyjne oraz uruchomiliśmy najważniejsze formy programowe. Współpracując ściśle z Ośrodkiem KARTA, na którego bazie dokumentacyjnej statutowo działa DSH, rozwijaliśmy aktywność edukacyjną i upowszechnieniową, dotyczącą doświadczenia Polski i Europy Wschodniej w XX wieku. Pierwsze dziesięć miesięcy obecności DSH na mapie kulturalnej stolicy potwierdziły społeczne zapotrzebowanie na tego rodzaju placówkę.

W 2006 roku ustanowiliśmy **program edukacyjny** dla młodzieży szkół ponadpodstawowych, wykorzystując przede wszystkim walory źródłowe stałej wystawy multimedialnej **Oblicza totalitaryzmu** oraz przygotowaliśmy:

- **17 ekspozycji czasowych**, w tym **4 plenerowe** na skwerze u zbiegu ul. Karowej i Krakowskiego Przedmieścia;
- **12 publikacji historycznych**, w tym 3 obszernie albumy oraz 6 pozycji w **serii edukacyjnej „Spotkania z historią”**;
- **Historyczny DKF**, a w jego ramach około **60 pokazów filmowych** (w tym cieszący się dużą popularnością cykl *Klasyka polskiego dokumentu*);
- **18 spotkań z książką historyczną** pod egidą rozwijanej przez DSH „Księgarni XX wieku”;
- a także **seminaria międzynarodowe, spotkania środowiskowe, panele dyskusyjne oraz warsztaty źródłowe dla młodzieży.**

Równolegle poszerzaliśmy **Mediotekę**, czyli archiwum cyfrowe, gromadzące i udostępniające relacje świadków XX wieku (Archiwum Historii Mówionej), zdigitalizowane fotografie (w omawianym okresie ze zbiorów Ośrodka KARTA, Polskiej Agencji Prasowej, Instytutu im. Gen. Sikorskiego w Londynie) oraz filmy archiwalne i dokumentalne. Rozbudowa Medioteki miała zasadnicze znaczenie źródłowe dla wszystkich inicjatyw programowych DSH (prezentacje, zajęcia z młodzieżą, rozwój wystawy stałej *Oblicza totalitaryzmu* etc.).

Kluczową kwestią dla nowej instytucji było zaprezentowanie opinii publicznej oferty programowej. W tym celu stworzyliśmy profesjonalny dział promocji, którego skuteczność zaczęła się w pełni potwierdzać w ostatnim kwartale 2007 roku. Systematyczne kontakty z mediami zaowocowały rosnącą liczbą zapowiedzi, recenzji, relacji oraz wywiadów dotyczących przedsięwzięć DSH. Zaczęliśmy gościć w mediach elektronicznych (telewizja,

radio, internet) oraz drukowanych — zwłaszcza w lokalnej prasie codziennej. Dla wybranych imprez pozyskiwaliśmy patronaty medialne. Wprowadziliśmy monitoring mediów, którego plan załączamy do niniejszego sprawozdania. Oto media najchętniej przekazujące informacje o naszych działaniach:

- **Telewizja:** TVP1 (Wiadomości, Kawa czy herbata), TVP2, TVP3 (Telewizyjny Kurier Warszawski, Qadrans), TV Polonia, TV4 (Sztukateria), TV Biznes, TV Kultura, Polsat, Telewizja ARD, TVN24;
- **Radio:** TOK FM, Radio BIS, Antyradio, Radio Kolor, Polskie Radio (Jedynka, Dwójka, BIS), Radio dla Ciebie, Radio PIN, Radio Niepokalanów, Radio Józef, Radio Warszawa, Akademickie Radio Kampus, RMF FM;
- **Prasa:** Gazeta Wyborcza (w tym Stołeczna i dodatek Co jest Grane), Rzeczpospolita (w tym WiR), Dziennik (w tym 7 Dni, Kultura), Życie Warszawy, Metro, Metropol, Kurier Warszawski, Echo Miasta, Warsaw Voice, Trybuna, Nasz Dziennik, Aktivist, Stolica, WiK — Wprost i Kultura, Warsaw Insider, Gazeta Studencka, Eurostudent, Uniwersytet;
- **Agencje informacyjne:** Polska Agencja Prasowa, Informacyjna Agencja Radiowa, Katolicka Agencja Informacyjna, a także najważniejsze **serwisy i portale internetowe** m.in. Wirtualna Polska, Gazeta.pl, Dziennik PAP on-line, Centrum Badań nad Zagładą Żydów IFiS PAN, Archidiecezjalne Centrum Informacji, Kulturalna Warszawa.

Nawiązaliśmy również ścisłą współpracę ze środowiskami historyków oraz placówkami zajmującymi się upowszechnianiem historii najnowszej — muzeami, wydawcami oraz uczelniami wyższymi, m.in. z Wydziałem Dziennikarstwa UW, Laboratorium Reportażu, Collegium Civitas.

Organizowanym wydarzeniom towarzyszyły przygotowywane przez DSH plakaty, katalogi, ulotki, zaproszenia drukowane i internetowe. Intensywnie rozwijaliśmy witrynę internetową DSH pod adresem www.dsh.waw.pl. Drukowane materiały reklamowe i informacyjne dystrybuowaliśmy w placówkach kulturalnych, muzealnych i edukacyjnych stolicy, biurach informacji turystycznej, hotelach etc. Większe wystawy promowaliśmy na nośnikach reklamy zewnętrznej (m.in. *Zielna. Powrót miasta, Warszawa, stan wojenny, Inna Polska. Fotografie PAP 1945–47*).

Coraz bardziej nasycony program merytoryczny połączony z intensywną promocją przekładał się na systematycznie rosnącą frekwencję w DSH. W ciągu dziesięciu miesięcy 2006 roku z naszej oferty skorzystało łącznie ok. 43.000 osób, w tym:

- **6637** uczniów w **265** grupach z **237** szkół na terenie całej polski (choć z oczywistych względów przeważały szkoły z Warszawy i województwa mazowieckiego);
- **5678** indywidualnych zwiedzających (w tym zauważalny procent gości zagranicznych prowadzonej także w języku angielskim, rosyjskim i niemieckim wystawy stałej *Oblicza totalitaryzmu*);
- **3073** gości spotkań popołudniowych;
- ok. **28.000** zwiedzających wystawy plenerowe, w tym również liczni obcokrajowcy dzięki obecności we wszystkich ekspozycjach na skwerze angielskiej wersji językowej.

Ze sprawozdaniem przedkładamy pakiet załączników (artykuły prasowe, dokumentacja fotograficzna, publikacje), ilustrujący ubiegłoroczne dokonania DSH. Układ załączników odpowiada strukturze niniejszego raportu.

WYSTAWY

Podstawą pracy edukacyjnej i upowszechnieniowej DSH jest stała wystawa multimedialna **Oblicza totalitaryzmu**, będąca swoistym laboratorium źródłowym dla spotkań z XX wiekiem. W drugim półroczu podjęliśmy prace merytoryczne i aranżacyjne na rzecz prezentacji wersji objazdowej wystawy w Muzeum Historii Niemieckiego Ruchu Oporu w Berlinie (Die Gedenkstaette Deutscher Widerstand) pod dopełnionym tytułem **Oblicza totalitaryzmu — polski punkt widzenia** (planowany termin otwarcia — 7 maja 2007). Równocześnie rozpoczęliśmy kompleksowe przygotowania do docelowej prezentacji wystawy stałej w zmodernizowanej przestrzeni przy Karowej 20, po gruntownej adaptacji pomieszczeń przewidzianej na okres marzec – sierpień 2007. W nowej, bardzo dojrzałej ekspozycyjnie aranżacji wystawa będzie dostępna dla zwiedzających w powiększonej przestrzeni, na dwóch kondygnacjach DSH.

Drugim ważnym polem działalności wystawienniczej DSH w 2006 roku były wystawy czasowe, organizowane w zaimprovizowanej przestrzeni galeryjnej oraz na skwerze u zbiegu ulicy Karowej i Krakowskiego Przedmieścia. Wśród 18 ekspozycji pokazanych w 2006 roku znalazły się zarówno wystawy innych instytucji (Instytut Pamięci Narodowej, Muzeum Byłego Hitlerowskiego Obozu Zagłady w Sobiborze, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej), jak i te zasadnicze, powstające w ramach ścisłej współpracy DSH z Ośrodkiem KARTA. Poniżej przedstawiamy chronologiczną listę wszystkich ubiegłorocznych realizacji ekspozycyjnych.

1. Polacy-Węgrzy. Spotkania pod komunizmem

14 – 26 marca

organizatorzy: Biuro Kultury Urzędu Miasta oraz Dom Spotkań z Historią

Ekspozycja składa się z dwudziestu plansz tekstowo-zdjęciowych, będących zbliżeniem na niezależne od władz spotkania polsko-węgierskie w dobie komunizmu od 1956 roku po lata 80. Wernisażowi wystawy (14 marca, godzina 18.00) towarzyszyła promocja 47. numeru kwartalnika „Karta” z udziałem Ákosa Engelmayera, uczestnika opozycji antykomunistycznej Polski i Węgier (byłego ambasadora Węgier w Polsce demokratycznej), który udostępnił na rzecz wystawy część materiałów ze swoich zbiorów prywatnych. W spotkaniu uczestniczyły także osoby związane z innymi tematami „Karty” 47: Aniela Uziembło (córka jednego z autorów) oraz Mika Larsson i Marek Michalski (uczestnicy akcji „przez Bałtyk” — ucieczki do Szwecji).

2. Szesnastu...

28 marca – 16 kwietnia

organizatorzy: Biuro Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej oraz Dom Spotkań z Historią

Wystawa autorstwa Andrzeja Kunerta przedstawia okoliczności porwania, osądzenia i skazania w procesie moskiewskim szesnastu przywódców Polskiego Państwa Podziemnego. Ekspozycję otworzyli (28 marca, godz. 18.00): Janusz Kurtyka — prezes Instytutu Pamięci Narodowej, Zbigniew Gluza — prezes Ośrodka KARTA oraz autor wystawy — dr Andrzej Kunert.

3. Polacy — Ukraińcy 1939-47

19 kwietnia – 7 maja

organizatorzy: Biuro Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej oraz Dom Spotkań z Historią

Wystawa na 29 planszach tekstowo-zdjęciowych prezentuje przebieg konfliktu polsko-ukraińskiego na ziemiach wschodnich II Rzeczypospolitej w latach 1939–47. Po uroczystym otwarciu (19 kwietnia, godz. 18.00) odbyła się dyskusja na temat stosunków polsko-ukraińskich w XX wieku z udziałem Iwana Kozłowskiego (dziennikarz „Głosu Ukrainy”), Grzegorza Motyki (autor wystawy, badacz z Instytutu Pamięci Narodowej), Piotra Tymy (prezes Związku Ukraińców w Polsce) oraz Andrzeja Żupańskiego (przedstawiciel Światowego Związku Żołnierzy AK Okręgu Wołyń i uczestnik walk polsko-ukraińskich w czasie II wojny światowej).

4. Warszawa, lata trzydzieste

13 maja – 5 czerwca

organizatorzy: Dom Towarowy Bracia Jabłkowscy oraz Dom Spotkań z Historią

Wystawa autorstwa Jerzego Majewskiego, towarzysząca akcji *Warszawa, maj 1926*, to portret Warszawy i życia codziennego jej mieszkańców w drugiej połowie okresu międzywojennego utrwalaony w fotografiach archiwalnych z tamtego czasu.

5. Warszawa, maj 1926

12 maja – 20 lipca z przerwą na wizytę Papieża Benedykta XVI

organizatorzy: Ośrodek KARTA oraz Dom Spotkań z Historią

Pierwsza **wystawa plenerowa** DSH, zorganizowana na skwerze u zbiegu Karowej i Krakowskiego Przedmieścia; na wystawę składają się 33 kolorowe wydruki wielkoformatowe na samodzielnej konstrukcji ekspozycyjnej z własnym oświetleniem, prezentujące fotogramy z Warszawą lat dwudziestych (ciąg wzdłuż Krakowskiego Przedmieścia) oraz wydarzenia zamachu majowego w fotografiach archiwalnych i świadectwach indywidualnych (część w głębi skweru); wystawa prowadzona jest w języku polskim i angielskim. Otwarcie wystawy zainaugurowało trzydniową **akcję publiczną** *Warszawa, maj 1926*, której program przebiegał następująco:

12 maja (piątek)

godz. 12.00 — uroczyste otwarcie wystawy plenerowej *Warszawa, maj 1926* godz. 13.00 — rozpoczęcie projekcji filmowych-montażu materiałów archiwalnych o Warszawie lat 20.

godz. 16.00–21.00 — koncert plenerowy zespołu jazzowego *Alexander's Ragtime Band*

godz. 18.00 — panel historyczny na temat przewrotu majowego z udziałem prof. Andrzeja Garlickiego, prof. Tomasza Nałęcza i dr. Marka Deszczyńskiego

godz. 21⁰⁰ — plenerowa projekcja filmowa o Warszawie lat 20.

13 maja (sobota)

godz. 13.00–18.00 — koncert plenerowy kwartetu smyczkowego *Verano Quartet*

godz. 18.00 — spotkanie i prezentacja na temat przedwojennej Warszawy z udziałem Zbigniewa Wawra, varsavianisty i miłośnika stolicy

godz. 21⁰⁰ — plenerowa projekcja filmu o Warszawie lat 20.

14 maja (niedziela)

godz. 13.00–18.00 — koncert plenerowy kwintetu dętego *Vincent Brass*

W czasie imprezy na skwerze można było kupić pocztówki i inne varsawiana oraz specjalnie przygotowaną na tę okazję broszurę o przewrocie *Warszawa, maj 1926* (pierwszy zeszyt z serii **Spotkania z historią** przygotowywanej wspólnie z Ośrodkiem KARTA, por. niżej), przeczytać reprinty gazet z maja 1926, obejrzeć stroje i samochody z epoki. Przez wszystkie dni w DSH odbywały się pokazy filmów archiwalnych, a wieczorem — na skwerze — projekcje plenerowe.

6. Historia prywatna. Dekada konkursów Ośrodka KARTA

14 – 25 czerwca

organizatorzy: Ośrodek KARTA oraz Dom Spotkań z Historią).

Wystawa składała się z dwóch części:

- prezentacji prac laureatów dziesięciu konkursów historycznych „Historia Bliska” zorganizowanych przez Ośrodek KARTA i Fundację im. Stefana Batorego w latach 1996–2006 dla młodzieży szkół ponadpodstawowych;
- wystawy *Prywaciarze*, ukazującej niezależną aktywność gospodarczą w Polsce komunistycznej, przygotowaną na bazie materiałów dwóch konkursów *Na marginesie: „prywatna inicjatywa” 1945-89* zorganizowanych przez Ośrodek KARTA w latach 1998/99 wspólnie z Fundacją Bankową im. Leopolda Kronenberga.

Otwarcie wystawy (14 czerwca, godz. 18.00) towarzyszyła projekcja filmu *Kościół jednej nocy* (II nagroda w konkursie Historii Bliskiej *Życie religijne w czasach PRL*) oraz prezentacja dziesięcioletniego doświadczenia Ośrodka KARTA w organizowaniu konkursów historycznych.

7. Z popiołów Sobiboru (*From the Ashes of Sobibor*)

30 czerwca – 15 września

organizatorzy: Muzeum Byłego Hitlerowskiego Obozu Zagłady w Sobiborze-filia Muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego we Włodawie oraz Dom Spotkań z Historią

Scenariusz wystawy — po raz pierwszy i jedyny prezentowanej w Polsce — oparty został na wspomnieniach Tomasza Toiviego Blatta, najmłodszego uczestnika powstania w sobiborskim obozie zagłady. Ekspozycja składa się ze 100 paneli skomponowanych z fotografii i dokumentów archiwalnych oraz kilku instalacji plastycznych. Wystawa jest niezwykle przejmującą opowieścią o ostatniej drodze, którą przebyło ponad 250.000 unieczestwionych w Sobiborze europejskich Żydów. Ekspozycji towarzyszyły projekcje filmów dokumentalnych *Ocalony* oraz *Bieg historii*, będących zapisem wspomnień byłych więźniów obozu.

Honorowym gościem otwarcia wystawy w dniu 30 czerwca był Tomasz Toivi Blatt. Do uczestników wernisażu specjalnym listem zwrócił się Ambasador Królestwa Niderlandów w Polsce Jan Edward Craanen. Ekspozycja była dostępna w języku polskim i angielskim.

8. Warszawa, mała stabilizacja

22 lipca – 30 września

organizatorzy: Dom Spotkań z Historią i Ośrodek KARTA

Kolejna wystawa plenerowa na skwerze u zbiegu Karowej i Krakowskiego Przedmieścia, przedstawia życie codzienne Warszawy za czasów Gomułki. Jarosław Tarań, fotoreporter „Expressu Wieczornego”, w trakcie wieloletniej pracy stworzył kolekcję tysięcy zdjęć, składających się na unikalny obraz życia stolicy. Wystawa ukazuje najciekawsze fotografie z lat 60., uzupełnione fragmentami artykułów z ówczesnej prasy, głównie z kolumn stołecznych. Otwarcie wystawy (22 lipca, godz. 12.00) zapoczątkowało akcję publiczną pod hasłem *Piknik Stabilizacyjny*; wieczorem 22 lipca odbyła się plenerowa projekcja filmu Macieja Drygasa *Jeden dzień w PRL*. Ekspozycja została przygotowana w języku polskim i angielskim.

9. Faszyzm i komunizm w Rumunii 1938–1989

13 października – 6 listopada

organizatorzy: Dom Spotkań z Historią, Ośrodek KARTA, Rumuński Instytut Kultury, Rumuński Instytut Historii Najnowszej w Bukareszcie (IRIR)

Wystawa została przygotowana w ramach trzyletniego projektu „History after the Fall” koordynowanego przez Open Society Archives w Budapeszcie i realizowanego w ramach Programu Komisji Europejskiej „Kultura 2000”. Ekspozycja opowiada o rumuńskiej straconej przeszłości, czyli okresie 1938–89. Panele ekspozycyjne ilustrują wpływ na historię Rumunii reżimów Karola II (1938–40), Żelaznej Gwardii (1940–41), marszałka Iona Antonescu (1941–44) oraz dyktatury komunistycznej (1945–89). Wystawa rekonstruuje sposób, w jaki

reżimy te mobilizowały i upolityczniały społeczeństwo oraz usiłowały je zniewolić machiną propagandy.

Otwarcie ekspozycji (13 października, godz. 17.30) towarzyszył panel dyskusyjny pt. ***Dyktatura nad ciałem***, w ramach którego pokazano film dokumentalny *Dzieci z dekretu* (reż. Florin Iepan, Niemcy-Rumunia 2004) o polityce rodzinnej reżimu Nicolae Ceaușescu. W dyskusji udział wzięli: Gabriel Constantin Bârtaș — ambasador Rumunii w Polsce oraz Alin Gavreliuc — profesor psychologii społecznej Uniwersytetu w Timișoarze. Spotkanie poprowadził Bogumił Luft, były ambasador Polski w Rumunii. Otwarcie zainauguowało współpracę DSH z nowopowstałym Rumuńskim Instytutem Kultury. Wystawa Faszyzm i komunizm w Rumunii była dostępna w języku polskim i angielskim.

10. Warszawa – Budapeszt 1956

23 października – 30 listopada

organizatorzy: Dom Spotkań z Historią, Ośrodek KARTA, Stołeczna Estrada

Trzecia wystawa plenerowa na skwerze u zbiegu Karowej i Krakowskiego Przedmieścia. Wielkoformatowe plansze ekspozycyjne przedstawiały rok 1956 w Polsce i na Węgrzech poprzez montaż fotografii archiwalnych, świadectw uczestników wydarzeń, fragmentów oficjalnych wystąpień, cytatów z ówczesnej prasy, rysunków satyrycznych. Uroczyste otwarcie wystawy, które odbyło się dokładnie w 50. rocznicę wybuchu powstania w Budapeszcie wypełnił także montaż filmów archiwalnych o roku 1956 na Węgrzech i w Polsce oraz koncert jazzowy w wykonaniu zespołu Zbigniewa Namysłowskiego. Ekspozycja była dostępna w języku polskim i angielskim.

11. Biała Róża. Studencki ruch oporu przeciwko Hitlerowi 1942–43

25 października – 30 listopada

organizatorzy: Dom Spotkań z Historią, Ośrodek KARTA i Fundacja Biała Róża z Monachium

Wystawa opowiada o losach członków Białej Róży — studenckiej grupy oporu antyhitlerowskiego, działającej w Monachium w latach 1942-43. Ekspozycja została zrealizowana w ramach projektu *Zerwijcie płaszcz obojętności* autorstwa Weiße Rose Stiftung z Monachium. Wystawę otwierali m.in. dr Reinhard Schweppe — ambasador Republiki Federalnej Niemiec, prof. Klaus Ziemer — dyrektor Niemieckiego Instytutu Historycznego, Basil Kerski — redaktor naczelny niemieckiego pisma „Dialog”, dr Christof Schmid — prezes Weiße Rose Stiftung oraz Anneliese Knoop-Graf — siostra straconego przez nazistów działacza Białej Róży.

12. Prywaciarze 1945–89

25 października 2006 – 2 stycznia 2007

Prezentacja wystawy Ośrodka KARTA w Czytelni Naukowej XVI Publicznej Biblioteki Dzielnicy Żoliborz.

13. Zagłada Romów Europejskich i rasizm we współczesnej Europie

30 października – 26 listopada

organizatorzy: Stowarzyszenie Romów, Galeria Zachęta, Dom Spotkań z Historią, Dokumentations-und Kulturzentrum Deutscher Sinti und Roma

Wystawa zaprezentowana w Galerii Zachęta to wspólny projekt Centrum Kultury i Dokumentacji Niemieckich Sinti i Romów w Heidelbergu, Stowarzyszenia Romów w Polsce oraz innych europejskich organizacji romskich. Jest rozwinięciem wystawy powstałej w 2001 roku, eksponowanej w bloku XIII na terenie Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, przedstawiającej zagładę Sintii i Romów w latach 1939-45. Wykorzystana na wystawie bogata dokumentacja pochodzi z kolekcji rozproszonych po całej Europie. Otwarcie ekspozycji (30 października, godz. 18.00) towarzyszyło sympozjum naukowe, dotyczące bieżącej sytuacji Romów w Europie.

14. Powrót miasta: Zielna 37 i okolice — wczoraj, dziś, jutro

9 listopada – 3 grudnia

organizatorzy: Dom Spotkań z Historią i Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej

Wystawa autorstwa Tomasza Markiewicza, zawierająca niezwykle obfity archiwalny materiał zdjęciowy ukazuje dzieje północnego centrum Warszawy od drugiej połowy XIX wieku po czasy współczesne. Otwarcie wystawy (9 listopada, godz. 18.00) towarzyszył panel dyskusyjny *Warszawa — kiedy do centrum powróci miasto?* z udziałem m.in. Tomasza Markiewicza i Jerzego Majewskiego oraz montaż filmów archiwalnych o okolicach Marszałkowskiej na przestrzeni XX wieku. Ekspozycja była dostępna w języku polskim, angielskim i niemieckim.

15. Planeta Kołyma

23 – 27 listopada

Prezentacja fragmentów wystawy Ośrodka KARTA i Tomasza Kiznego w Zespole Szkół Nr 106 w Białoleęce.

16. Warszawa, stan wojenny

11 grudnia 2006 – 28 lutego 2007

organizatorzy: Dom Spotkań z Historią, Ośrodek KARTA, Stołeczna Estrada

Wystawa ilustruje apogeum stanu wojennego, wykorzystując świadectwa indywidualne (wspomnienia, relacje, dzienniki) oraz fotografie archiwalne. Historia opowiadana jest w dwóch odsłonach. Pierwsza otwiera się 13 grudnia 1981 i ukazuje pacyfikację siedziby Regionu Mazowsze, strajki, terror, reakcje zwykłych ludzi. Odsłona druga to rok 1982 i budzenie się społecznego oporu: demonstracje, działalność podziemia, życie internowanych, wreszcie wybuch protestów 1 i 3 maja oraz 31 sierpnia 1982. Specjalnie iluminowana ekspozycja prezentowana jest na 28 wydrukach wielkoformatowych w polskiej i angielskiej wersji językowej. Podczas otwarcia wystawy (11 grudnia, godzina 17.00) zorganizowaliśmy projekcję materiałów archiwalnych z okresu stanu wojennego oraz filmu Telewizji Polskiej i Ośrodka KARTA *Rozkaz: stan wojenny*. Wieczór uświetnił minirecital Krystyny Prońko.

17. Ofiary stanu wojennego

12 grudnia 2006 – 15 stycznia 2007

organizatorzy: Biuro Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej, Dom Spotkań z Historią, Ośrodek KARTA

W 25. rocznicę wprowadzenia stanu wojennego zaprezentowano na Placu Zamkowym w Warszawie wystawę plenerową *Ofiary stanu wojennego*, przygotowaną według pomysłu Anny Beaty Bohdziewicz i Mariusza Hermanowicza. Ekspozycja przedstawia sylwetki 56 ofiar komunistycznej dyktatury lat 80., w tym trzech księży zamordowanych w 1989 roku. W zamyśle organizatorów wystawa ma być uzupełniana o nowe fotogramy i nowe informacje o ofiarach śmiertelnych tamtego czasu, czemu służyć będą jej prezentacje w innych miastach kraju.

18. Inna Polska. Fotografie PAP 1945-47

17 stycznia – 15 marca 2007 (zasadnicze prace nad wystawą wykonano w 2006 roku)

organizatorzy: Dom Spotkań z Historią, Ośrodek KARTA, Polska Agencja Prasowa

Na ekspozycji po raz pierwszy zaprezentowane zostały fotografie z unikalnej kolekcji Polskiej Agencji Prasowej. Zdjęcia, wykonane przez profesjonalnych fotoreporterów, przechowywane przez lata wyłącznie w negatywach, rejestrują życie oficjalne i codzienne w Polsce w pierwszych latach po II wojnie światowej. Pokazują odradzanie się zniszczonego kraju, zmagania ludzi z codziennością, intensywne życie religijne, a z drugiej strony proces tworzenia się komunistycznego państwa, zwalczanie opozycji i coraz agresywniejszą propagandę. Na wystawę składa się prawie 100 fotografii różnych formatów, pokaz ok. 100 slajdów w osobnej salce projekcyjnej oraz dwa stanowiska multimedialne. Ekspozycji

towarzyszy katalog oraz seria pocztówek. Wystawa powstała w ramach zaplanowanego na cztery lata projektu DSH i Polskiej Agencji Prasowej, zmierzającego do digitalizacji, opracowania i upowszechnienia w „Serwisie fotografii XX wieku” (por. niżej) gigantycznych zasobów zdjęciowych PAP-u z okresu 1945–89.

I. FONOGRAFIA (Archiwum Historii Mówionej)

Działające w ramach Medioteki Archiwum Historii Mówionej (AHM) pozyskuje, digitalizuje, archiwizuje i udostępnia relacje świadków XX wieku, nagrane w technice audio i wideo. W 2006 roku AHM opracowało ok. 1000 godzin nagrań. Archiwizowaliśmy zapisy zarejestrowane w latach ubiegłych przez Ośrodka KARTA. W ramach projektu Archiwum Wschodnie zdigitalizowaliśmy ponad 200 godzin wywiadów powstałych pod koniec lat 80. Uzupełniliśmy też kolekcję 164 wywiadów zrealizowanych w ramach międzynarodowego projektu *Ocaleni z Mauthausen* (Mauthausen Survivors Documentation Project), dokumentującego losy więźniów obozów koncentracyjnych systemu Mauthausen-Gusen. Rozpoczęliśmy również digitalizację i archiwizację nagrań z Archiwum Opozycji (m.in. prywatna kolekcja Wiesławy Grocholi). Ponadto rozwijaliśmy akcję pozyskiwania relacji od dziennikarzy, historyków oraz przedstawicieli innych dyscyplin, stosujących metodologię *oral history* (ok. 50 wywiadów).

W 2006 roku do AHM trafiło 350 wywiadów nagranych w ramach nowych przedsięwzięć, m.in.:

- 75 relacji (60 audio i 15 wideo) w ramach projektu dokumentującego losy byłych robotników niewolniczych i przymusowych (*International Slave and Forced Labors Documentation Project*);
- ponad 100 wywiadów z osobami represjonowanymi przez reżim nazistowski i komunistyczny w ramach projektu *Zapomniani świadkowie XX wieku*;
- ok. 50 relacji w ramach projektu *Pamiętanie Peerełu. Opowieści o wspólnych i indywidualnych sposobach na system: 1956-89*, koordynowanego przez Ankę Grupińską;
- ok. 50 relacji w ramach projektu *Polacy na Wschodzie*, uruchomionego we współpracy ze środowiskami polskimi na Ukrainie, Białorusi, Litwie i w Rumunii;
- 40 relacji w ramach projektu regionalnego *Zaolzie w XX wieku*;
- 20 relacji dotyczących opozycji demokratycznej w Polsce w ramach projektu *Solidarność Walcząca*.

Fragmenty relacji gromadzonych przez AHM są intensywnie wykorzystywane w pracy edukacyjnej DSH, a także w organizowanych przez nas wystawach, spotkaniach warsztatowych etc. Korzystając z nawiązanych przez AHM kontaktów, zorganizowaliśmy w ubiegłym roku kilka spotkań świadków XX wieku z młodzieżą szkolną. Wyjątkowo poruszające było październikowe spotkanie licealistów z Tomaszem Błatem, przy okazji jego pobytu w Polsce w związku z kolejną rocznicą powstania w Sobiborze.

II. IKONOGRAFIA

Podstawowym obszarem działań pracowni ikonograficznej DSH jest digitalizacja, opracowanie, archiwizacja i udostępnianie w wersji cyfrowej fotografii archiwalnych dotyczących całego XX wieku. Podstawą tych prac jest zasób gromadzony od lat przez Ośrodek KARTA, a także inne środowiska i instytucje. W grudniu 2006 pod adresem: www.fotohistoria.pl uruchomiliśmy edukacyjny *Serwis fotografii XX wieku*, który natychmiast spotkał się z ogromnym zainteresowaniem internautów. Serwis udostępnia *on-line* bazę zigitalizowanych fotografii, już teraz tworzących szeroką panoramę historii Polski i Europy Wschodniej w XX wieku. Zasadniczą funkcją przedsięwzięcia jest ratowanie

zagrożonych zbiorów oraz udostępnianie i upowszechnianie zgromadzonych kolekcji na rzecz różnorodnych działań edukacyjnych. Na koniec 2006 roku w serwisie można było obejrzeć ponad 14 tysięcy fotografii wykonanych od roku 1900 po upadek komunizmu w roku 1989 (ze zbiorów Ośrodka KARTA, Polskiej Agencji Prasowej i Instytutu im. Gen. Sikorskiego w Londynie). Fotografie są skatalogowane tematycznie i według daty wykonania oraz opisane w międzynarodowym standardzie IPTC — z podaniem daty wykonania, nazwiska autora, oraz słów kluczowych. Osoby zainteresowane konkretną tematyką mogą skorzystać z zaawansowanej wyszukiwarki. Planujemy systematyczny rozwój serwisu i nawiązanie współpracy z kolejnymi instytucjami, środowiskami i osobami prywatnymi, które gotowe są udostępnić swoje zbiory dla niekomercyjnych celów edukacyjnych.

Drugim polem aktywności ikonografii jest dokumentacja fotograficzna działalności bieżącej DSH. W 2006 roku w archiwum bieżącym zgromadziliśmy ponad 9000 zdjęć uporządkowanych w 78 kolekcjach tematycznych, opisanych i nagranych na nośniki DVD. Pracownia przygotowuje także materiały zdjęciowe na potrzeby zajęć edukacyjnych w DSH, wystaw czasowych, publikacji, internetu oraz innych form upowszechniania.

III. FILMOTEKA

Filmoteka DSH pozyskała i zarchiwizowała w 2006 roku 1000 filmów dokumentalnych, dotyczących historii Polski i Europy Wschodniej w XX wieku. Materiały filmowe pochodzą z emisji telewizyjnych oraz wykopiowań w archiwach, m.in. WFD, Czołówki, TVP, Media Kontakt, Kroniki, Kalejdoskopu.

W 2006 roku w filmotece powstało kilka montażów, wykorzystujących źródła filmowe różnej proveniencji, wykonanych na potrzeby działań publicznych i edukacyjnych DSH:

- ***Spacer po Warszawie*** — obraz stolicy okresu międzywojennego w związku z wystawą i akcją *Warszawa, maj 1926* (maj 2006);
- ***Budapeszt 1956*** — powstanie węgierskie i polskie poparcie w związku z wystawą *Warszawa — Budapeszt 1956* (październik 2006);
- ***Marszałkowska i okolice*** — montaż dokumentalny o centrum Warszawy w XX wieku do wystawy *Zielna 37: powrót miasta* (listopad 2006);
- ***ZMP*** — montaż fragmentów kronik w związku z promocją książki Marka Wierzbickiego *Związek Młodzieży Polskiej i jego członkowie w latach 1948–1957* (listopad 2006);
- ***Historia na czterech kołach*** — polska motoryzacja w XX wieku w związku z promocją książki *Mercedes a sprawa polska* (grudzień 2006);
- ***Stan wojenny*** — montaż niezależnych i oficjalnych dokumentów filmowych do wystawy *Warszawa, stan wojenny* (grudzień 2006).

Filmoteka była organizatorem spotkań z filmem w DSH, czyli **historycznego DKF-u**:

1. **Wieczór czeczeński**, 3 marca 2006 (godz. 18.00): ***Życie w pokoju***, reż. Antoine Cattin, Pavel Kostomarow, Rosja–Szwajcaria 2004.
2. **Rosjanie w Polsce**, 10 marca 2006 (godz. 19.30): ***Trwoga***, reż. Andrzej Titkow, Polska 1993.
3. **Ślązacy na Sybir**, 17 marca 2006 (godz. 18.00): ***Niech świat pamięta o nas***, reż. Jerzy Sobociński, Stefan Skrzypczak, Polska 2004.
4. **Diagnoza zamiast wyroku**, 24 marca 2006 (godz. 18.00): ***Schizofrenia***, reż. Vita Želakeviciute, Polska 2001.

5. **Szkolenia bezpieki**, 31 marca 2006 (godz. 18.00): *Życie agenta*, reż. Gábor Zsigmond Peapp, Węgry 2004.
6. **Postawa dysydenta**, 7 kwietnia 2006 (godz. 18.00): *Łarisa Bogoraz — nieodwracalność losu*, reż. Sergiej Niekpielow, Rosja 1998.
7. **Na prawach III Rzeszy**, 21 kwietnia 2006 (godz. 18.00): *Zakazana miłość. Historia Broni i Gerharda*, reż. Marek Tomasz Pawłowski, Niemcy 2002.
8. **Auschwitz. Kadry zbrodni**, 28 kwietnia 2006 (godz. 18.00): *Portrecista*, reż. Ireneusz Dobrowolski, Polska 2005.
9. **Wieczór kosmonautów**, 19 maja 2006 (godz. 18.00): *Stan nieważkości*, reż. Maciej Drygas, Polska 1994.
10. **Tropem bezpieki**, 24 maja 2006 (godz. 18.00): *Tajne taśmy SB*, reż. Piotr Morawski, Polska 2002.
11. **Bezpieka przeciwko księżom**, 7 czerwca 2006 (godz. 18.00): *Zastraszyc księdza*, reż. Maciej Gawlikowski, Ewa Nowicka, Polska 2006.
12. **Warszawa, maj 1926**, 13 czerwca 2006 (godz. 18.00): *Zamach majowy*, reż. Zbigniew Wawer, Polska 2006.
13. **Pamiętanie Peerelu**, 21 czerwca 2006 (godz. 18.00): *Barwy ochronne*, reż. Krzysztof Zanussi, Polska 1976
14. **Warszawskie kontrasty** (plenerowy pokaz filmów na skwerze u zbiegu Karowej i Krakowskiego Przedmieścia, poświęcony Warszawie epoki gomułkowskiej), 23 września 2006 (godz. 19.00): *Warszawa B* Jerzego Dmowskiego, *Gdzieś w Warszawie* Tadeusza Jaworskiego oraz *Ab urbe condita* Jana Łomnickiego i Krzysztofa Kieślowskiego.
15. Panel dyskusyjny [Giedroyc — wszystko czego nam brakuje: niezależność — zaangażowanie — fundusze. 10 października 2006 \(godz. 17.00\): Redaktor](#), reż. Ignacy Szczepański.
16. **Klasyka Polskiego Dokumentu — Kazimierz Karabasz**, 12 października 2006 (godz. 18.00): *Ludzie w drodze* (1960), *Muzykanci* (1960), *Rok Franka W* (1968), *Krystyna M.* (1973), *Portret w kropli* (1997); spotkanie z reżyserem (prowadzenie całego cyklu — Andrzej Sapija).
17. **Klasyka Polskiego Dokumentu — Marek Piwowski**, 27 października 2006 (godz. 18.00): *Muchotłuk* (1966), *Pożar, pożar nareszcie coś się dzieje* (1967), *Psychodrama czyli bajka o księciu i Kopciuszku wystawiona w zakładzie dla nieletnich dziewcząt w D.* (1969); spotkanie z reżyserem.
18. **Klasyka polskiego dokumentu — Jerzy Hoffman i Edward Skórzewski**, 10 listopada 2006 (godz. 18.00): *Uwaga chuligani* (1955), *Pamiętka z Kalwarii* (1958), *Typy na dziś* (1959), *Pocztówki z Zakopanego* (1960), *Dwa oblicza Boga* (1960). Spotkanie z Jerzym Hoffmanem.
19. **Klasyka polskiego dokumentu — Andrzej Brzowski**, 24 listopada 2006 (godz. 18.00): *To jest jajko* (1965), *Archeologia* (1967), *Pociąg* (1970), *Hotel. Calendarium* (1982). W spotkaniu wzięł udział operator filmów Brzozowskiego Michał Bukojemski..

Szczególnym akordem filmowym 2006 roku były w DSH projekcje w ramach Międzynarodowego Festiwalu Filmowego WATCH DOCS. Prawa Człowieka w Filmie. Festiwal odbywał się w Warszawie w dniach 8–17 grudnia, a DSH był jednym z pięciu kin

festiwalowych. Na Karowej pokazano 42 filmy, z których część bezpośrednio dotykała tematyki historii najnowszej Polski i Europy Wschodniej.

EDUKACJA

Praca edukacyjna z młodzieżą stanowi strategiczny nurt działalności programowej DSH. Staramy się korzystać z zasobów archiwalnych zgromadzonych przez Ośrodek KARTA, a częściowo dostępnych w postaci cyfrowej w Mediatece DSH. Jednak podstawą zajęć edukacyjnych prowadzonych w 2006 roku była wystawa multimedialna *Oblicza totalitaryzmu* ze swoim potężnym zasobem materiałów źródłowych, w tym przede wszystkim świadectw indywidualnych. Zasób ten, dostępny także w prezentacji multimedialnej, stanowi znakomite narzędzie do kontaktu z historią XX wieku, pozwalając podchodzić do fundamentalnych zagadnień z wykorzystaniem jednostkowej perspektywy. To niezwykle skuteczna droga budzenia w młodym człowieku zainteresowania przeszłością.

Zajęcia z grupami szkolnymi (gimnazjalnymi i licealnymi) odbywały się według dwóch wariantów: propedeutyczne wprowadzenie przed zwiedzaniem wystawy i dyskusja po jej obejrzeniu lub interaktywne warsztaty multimedialne wokół jednego z siedmiu tematów, wybranego wcześniej przez nauczyciela. Oferowaliśmy następujące zagadnienia:

1. Totalitaryzm i demokracja;
2. Komunizm;
3. Nazizm;
4. Zagłada;
5. Dwie okupacje;
6. Polskie państwo podziemne i Powstanie Warszawskie;
7. Migracje przymusowe.

Oprócz wystawy stałej do pracy z młodzieżą służyły także wystawy czasowe. I tak na przykład wokół ekspozycji *Z popiołów Sobiboru* prowadziliśmy zajęcia ***Ocaleni. Świadkowie Holokaustu***, a wystawa *Warszawa, stan wojenny* była punktem wyjścia do zajęć pod hasłem ***Stan wojenny — dlaczego?***

W dniach 7-8 sierpnia edukatorzy z DSH poprowadzili zajęcia dla uczniów szkół średnich z Polski i Niemiec w ramach projektu ***Warszawa — Drezno. Podróż w przeszłość*** zorganizowanego przez Polsko-Niemiecką Współpracę Młodzieży. 25–26 listopada w DSH odbyło się spotkanie robocze z przedstawicielami Stowarzyszeniem Nauczycieli Humanistów Prowincja pod hasłem ***Z historią dla przyszłości***. W trakcie spotkania powołano wspólny, długofalowy program edukacyjny ***Prowincja w XX wieku***, którego głównym celem jest odkrywanie przez młodzież historii lokalnej w ramach realizowanych samodzielnie projektów dokumentacyjnych. Wybrane realizacje będą sukcesywnie prezentowane w DSH. Ponadto Dział Edukacji prowadził w 2006 roku cotygodniowe spotkania dyskusyjne dla młodzieży szkolnej w ramach ***Klubu Przyjaciół KARTY***. W listopadzie uruchomiliśmy także cykl warsztatów historycznych dla uczniów III klas licealnych w ramach przygotowań do matury.

W 2006 roku w spotkaniach edukacyjnych organizowanych przez DSH uczestniczyło łącznie 6673 uczniów z Warszawy i całej Polski. Liczba ta nie uwzględnia młodych odbiorców pozostałych elementów naszej oferty programowej.

SEMINARIA, PANELE DYSKUSYJNE

1. **Seminarium polsko-szwedzkie** (27 marca 2006) poświęcone polskim i szwedzkim doświadczeniom w edukacji o Holokauście, zorganizowane przez Ambasadę Królestwa Szwecji, DSH i Ośrodek KARTA we współpracy z Żydowskim Instytutem Historycznym i Instytutem Szwedzkim; tematy seminarium: *Jak korzystać z wystaw i świadectw w nauczaniu o Holokauście i kształtowaniu wartości społeczeństwa obywatelskiego, Strategie edukacyjne dla nauczania o Holokauście w Polsce, Historia Holokaustu: przykład Polski i Szwecji*. Seminarium towarzyszył pokaz filmu dokumentalnego o Irenie Sendlerowej *Odwiedziny* w reżyserii Marii Nockowskiej, z udziałem autorki.
2. Spotkanie środowiskowe w 30. rocznicę powołania **Polskiego Porozumienia Niepodległościowego** (9 maja 2006); w otwartej dla publiczności dyskusji udział wzięli twórcy PPN: Andrzej Ajnenkiel, Jerzy Holzer, Zdzisław Najder, Jan Olszewski i Wojciech Włodarczyk. Spotkanie prowadził redaktor naczelny słownika *Opozycja w PRL* Jan Skórzyński.
3. **Polsko-niemieckie seminarium dla młodzieży** (7-8 sierpnia 2006); zajęcia wokół projektu **Warszawa — Drezno. Podróż w przeszłość** zorganizowane przez DSH, Polsko-Niemiecką Współpracę Młodzieży, Instytut Badań nad Totalitaryzmem im. Hanny Arendt w Dreźnie oraz Muzeum Historii Militaryzmu w Dreźnie. Specjalnymi gośćmi seminarium byli Wojciech Topolewski i Wojciech Truszczyński, którzy jako kilkunastoletni chłopcy przeżyli Powstanie Warszawskie i pobyt w obozie koncentracyjnym Mauthausen.
4. **Seminarium dla młodzieży uczestniczącej w projekcie European Resistance Archive** (6 października 2006). Celem przedsięwzięcia jest nagranie przez młodych ludzi z Włoch, Niemiec, Austrii, Francji, Słowenii i Polski wywiadów wideo ze świadkami historii — uczestnikami cywilnego i zbrojnego ruchu oporu w czasie II wojny światowej. Dom Spotkań z Historią prowadzi polską część programu.
5. **Panel dyskusyjny Giedroyc — wszystko czego nam brakuje: niezależność – zaangażowanie – fundusze** (10 października 2006). Dyskusja zainicjowana przez Witrynę czasopism o problemach finansowania przedsięwzięć wydawniczych; w panelu udział wzięli: Mirosław Chojecki (wydawca, członek KOR, organizator Niezależnej Oficyny Wydawniczej NOWA), Krzysztof Czyżewski („Krasnogruda”, Fundacja Pogranicze), Zbigniew Gluza (Ośrodek KARTA), Marek Krawczyk (Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu), Barbara Toruńczyk („Zeszyty Literackie”).
6. **Polsko-białoruska konferencja Kultura na przekór autorytaryzmowi** (27-28 listopada 2006). Konferencja zorganizowana przez Fundację im. Roberta Schumanna z udziałem przedstawicieli białoruskich środowisk niezależnych oraz polskich ekspertów, poświęcona poszukiwaniu najskuteczniejszych form krzewienia wolnego słowa na Białorusi

KSIEGARNIA XX WIEKU I SPOTKANIA Z KSIĄŻKĄ

DSH prowadzi **Księgarnię XX wieku**, oferującą po możliwie najniższych cenach szeroki wybór publikacji dotyczących historii Polski i Europy Wschodniej. Księgarnia proponuje stale kilkaset tytułów w kilku sekcjach tematycznych oraz dziale taniej książki. Współpracujemy z wiodącymi na rynku wydawnictwami historycznymi (Oficyna Wydawnicza RYTM, IPN, Neriton, Arcana itd.) oraz mniejszymi, lokalnymi oficynami, których publikacje są niedostępne w innych warszawskich księgarniach (m.in. Arte, Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego, Muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego). W sprzedaży znajdują się także albumy, pocztówki, reprinty map historycznych, a także filmy dokumentalne i prezentacje multimedialne. Odwiedzający księgarnię, bez konieczności zakupu, mogą skorzystać z małej czytelnicy.

Księgarnia jest zarazem organizatorem spotkań z książką historyczną w DSH. Poniżej przedstawiamy wszystkie promocje wydawnicze, które odbyły się w 2006 roku, gromadząc łącznie 1500 gości.

1. **Inteligencja polska na Wołyniu w okresie międzywojennym**, 9 marca 2006 (godz. 18.00): prezentacja najnowszej książki Włodzimierza Mędrzeckiego.
2. **V Dywizja Syberyjska a bolszewizm**, 16 marca 2006 (godz. 18.00): prezentacja wspomnień Stanisława Bohdanowicza **Ochotnik**, wydanych nakładem Ośrodka KARTA; spotkanie z udziałem historyka Jana Pawła Wiśniewskiego oraz siostrzenicy autora, która przechowała rękopis.
3. **Deportowani w głąb ZSRR**, 6 kwietnia 2006 (godz. 18.00): prezentacja kolejnego tomu serii Ośrodka KARTA „Indeks Represjonowanych” **Deportowani w obwodzie wołogodzkiem i Deportowani w obwodzie archangielskim**; w spotkaniu udział wzięli: dr Aleksander Gurjanow z Moskwy oraz Sergiej Starostin z Wołody.
4. **Informator personalny czy lista hańby?** 20 kwietnia 2006 (godz. 18.00): dyskusja panelowa wokół książki Instytutu Pamięci Narodowej **Aparat bezpieczeństwa w Polsce. Kadra kierownicza: 1944 – 1956**; w dyskusji prowadzonej przez dr hab. Antoniego Dudka udział wzięli: prof. dr hab. Paweł Wieczorkiewicz, dr Krzysztof Szwagrzyk i red. Andrzej Kaczyński.
5. **Więzień Kołomy**, 27 kwietnia 2006 (godz. 18.00): prezentacja książki Waldemara Pomaskiego **Wspomnienia ze szlaku Warszawa-Kołyma**; głównym prelegentem był autor.
6. **Wrzesień 1939**, 18 maja 2006 (godz. 18.00): dyskusja na temat genezy i skutków Września 1939 dla Polski i Polaków na podstawie ostatniej książki prof. Pawła Wieczorkiewicza **Historia polityczna Polski 1935-1945**; w dyskusji udział wzięli Wojciech Muszyński i Tomasz Szczepański.
7. **Polska rok 1968**, 23 maja 2006 (godz. 18.00): prezentacja najnowszej książki prof. Jerzego Eislera **Polski rok 1968** z udziałem autora.
8. **„Karta” 48 — spotkania z XX wiekiem**, 13 czerwca (godz. 18.00): prezentacja najnowszego numeru kwartalnika, w którym znalazł się m.in. obszerny materiał na temat zamachu majowego.
9. **Solidarność Podziemna**, 22 czerwca 2006 (godz. 18.00): dyskusja panelowa wokół zbioru tekstów **Solidarność podziemna 1981-1989** pod redakcją Andrzeja Friszkego;

w spotkaniu prowadzonym przez redaktora tomu udział wzięli autorzy i bohaterowie książki.

10. Spotkanie Instytutu Pamięci Narodowej i Instytutu Studiów Politycznych PAN poświęcone książce Krzysztofa Persaka *Sprawa Henryka Hollanda*, 26 września 2006 (godz. 18.00). W rozmowie udział wzięli: Andrzej Paczkowski (prowadzący), Irena Rybczyńska-Holland, Agnieszka Holland oraz Magdalena Łazarkiewicz.
11. *Opozycja w PRL 1956-89*, 26 października 2006 (godz. 18.00): dyskusja o najnowszym, trzecim tomie słownika biograficznego wydawanego przez Ośrodek KARTA; w spotkaniu prowadzonym przez red. Jana Skórzyńskiego udział wzięli Antoni Dudek i Andrzej Friszke.
12. Marek Wierzbicki, *Związek Młodzieży Polskiej i jego członkowie w latach 1948–1957* (Wydawnictwo Trio), 14 listopada (godz. 18.00). O książce dyskutowali Andrzej Paczkowski i Andrzej Friszke. Spotkaniu towarzyszył pokaz kronik filmowych z lat 50.
13. Tomasz Parczewski, *Pamiętniki gubernatora Kronsztadu* (Oficyna Wydawnicza „Mówią Wieki”), 23 listopada (godz. 18.00). W dyskusji udział wzięli redaktorzy „Mówią Wieki” Jarosław Krawczyk, Piotr Szlanta i Tomasz Bohun oraz wnuk autora, Adam Parczewski.
14. **Spotkanie wydawnicze w ramach XV Targów Książki Historycznej**, 1 grudnia 2006 (godz. 17.00): promocja albumu Tomasza Szczerbickiego i Jana Tarczyńskiego *Mercedes a sprawa polska* (Ośrodek KARTA). Spotkanie połączone z pokazem filmowym o historii polskiego automobilizmu poprowadził Zbigniew Gluza.
15. **Spotkanie wydawnicze w ramach XV Targów Książki Historycznej**, 2 grudnia 2006 (godz. 18.00): prezentacja książki Grzegorza Motyki *Ukraińska partyzantka 1942–1960. Działalność Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów i Ukraińskiej Powstańczej Armii* (Instytut Studiów Politycznych PAN, Oficyna Wydawnicza RYTM). Spotkanie połączone z projekcją filmu *Piąte przykazanie* w reżyserii Edwarda Łozowjaja i Wiesława Romanowskiego poprowadził prof. Krzysztof Jasiewicz.
16. **Spotkanie wydawnicze w ramach XV Targów Książki Historycznej**, 3 grudnia 2006 (godz. 17.00): prezentacja książki Andrzeja Żbikowskiego *Żydzi na Kresach Północno-Wschodnich II Rzeczypospolitej, wrzesień 1939 – lipiec 1941* (Wydawnictwo Żydowskiego Instytutu Historycznego). Spotkanie z udziałem autora poprowadził prof. Krzysztof Jasiewicz.
17. **Spotkanie wydawnicze w ramach XV Targów Książki Historycznej**, 2 grudnia 2006 (godz. 14.00): promocja specjalnego numeru czasopisma *Kultura Popularna* połączone z panelem dyskusyjnym na temat „pop-nacjonalizmu”, w którym udział wzięli prof. Wojciech Burszta, dr Waldemar Kuligowski, dr Mariusza Czubaja, Tomasz Zimoch oraz Piotr Adamczewski.
18. Grzegorz Waligóra, *Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela 1977-1981* (Instytut Pamięci Narodowej), 19 grudnia 2006 (godz. 18.00). Wśród zaproszonych gości: Andrzej Czuma, Benedyk Czuma, Jan Dworak, Emil Morgiewicz i Adam Wojciechowski.

PUBLIKACJE

W 2006 roku zainaugurowana została wspólna **seria edukacyjna** Domu Spotkań z Historia i Ośrodka KARTA *Spotkania z historią*. W jej ramach ukazały się cztery tytuły: *Warszawa, maj 1926*, *Warszawa, mała stabilizacja, 17 września 1939* oraz *Budapeszt 1956* (w załączeniu). Broszury zawierają montaż tekstów źródłowych obficie ilustrowanych fotografiami archiwalnymi, biogramy najważniejszych uczestników wydarzeń oraz przekrojowe kalendarium. Broszury są dystrybuowane przy okazji różnych działań publicznych i edukacyjnych DSH.

Wspólnie z Ośrodkiem KARTA wydaliśmy w ubiegłym roku dwa albumy (w załączeniu). W związku z 25. rocznicą grudnia '81 ukazał się album *Stan wojenny. Ostatni atak komunizmu*, przedstawiający okres 1981–86 w Polsce. To niezwykle bogata źródłowo opowieść zestawiona przede wszystkim ze świadectw indywidualnych ilustrowanych setkami zdjęć archiwalnych. Równoległe do wersji polskiej powstawała angielska edycja albumu, która ukaże się w pierwszym kwartale 2007 roku. Identyczna forma przekazu została zastosowana w drugim z wydanych w 2006 roku albumów — angielskiej wersji książki *Solidarność 1980-81. Karnawał z wyrokiem*; publikacja obejmuje okres pomiędzy strajkiem sierpniowym 1980 roku, a wprowadzeniem stanu wojennego 13 grudnia 1981.

W 2006 roku nakładem DSH ukazały się także katalogi do dwóch wystaw: *Powrót miasta. Zielna 37 i okolice – wczoraj, dziś, jutro* oraz *Inna Polska. Fotografie PAP 1945–47*. Wydaliśmy ponadto dwie serie pocztówek towarzyszących wystawom: *Warszawa, maj 1926* oraz *Warszawa, mała stabilizacja* (wszystkie publikacje w załączeniu).